

16

Ympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle Helsingin kaupungin viherkattolinjauksesta

HEL 2012-013805 T 00 00 03

Lausuntoehdotus

Ympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon.

Tiivistelmä

Ympäristölautakunnalla ei ole huomautettavaa Helsingin kaupungin viherkattolinjaukseen Stadin katot elävät.

Ympäristölautakunta pitää viherkattolinjauksen toteuttamista tärkeänä, koska siinä esitettyjen linjausten ja toimenpiteiden avulla voidaan lieventää monia ilmastonmuutoksesta ja kaupunkirakenteen tiivistymisestä aiheutuvia haittoja, kuten rankkasateiden aiheuttamia tulvia, lämpösaarekkeita sekä viheralueiden ja luonnon monimuotoisuuden vähenemistä. Tavoitteena on välttää näistä ehkä yllätyksellisistäkin ilmiöistä aiheutuvia haittoja ja kuluja.

Ilmatieteen laitoksen ja Helsingin yliopiston luonnonhistoriallisen museon Helsingistä vuonna 2013 tekemän kustannus-hyötyanalyysin mukaan viherkattojen rakentaminen on tällä hetkellä kalliimpaa kuin tavallisten kattojen rakentaminen. Osasyynä korkeaan hintaan on nykyinen kysynnän vähäisyys, ja on todennäköistä, että rakentamiskustannukset tulevat kysynnän lisääntyessä ja teknisten ratkaisujen kehittyessä laskemaan.

Viherkatoilla on monia hyötyjä. Hyvin tehdyt viherkatot ovat tavallisia kattoja pitkäikäisempiä. Tämä vähentää niiden ylläpitokustannuksia. Viherkattojen hyötyjä ovat myös parempi lämmön ja äänen eristävyys sekä ilmansaasteiden sitominen. Lisäksi ne pidättävät sadevettä katoilla rankkasateiden aikaan ja madaltavat siten tulvahuippuja. Jos myös viherkattojen julkiset hyödyt, kuten viihtyisyys, esteettisyys ja luonnon monimuotoisuus huomioidaan kustannus-hyötylaskelmassa, viherkatot ovat kannattavia investointeja. Katoilla oleskelua tai muuta käyttöä, kuten esimerkiksi liikuntaa tai hyötyviljelyä ei Ilmatieteen laitoksen ja yliopiston luonnonhistoriallisen museon kustannus-hyötyanalyysissä huomioitu. Lisäksi aurinkoenergian tuotanto sopii hyvin viherkatoille. Rakentamisen taloudellisuuteen vaikuttaa myös käytettävien materiaalien elinkaari. Tavoitteena tulisi olla mahdollisimman kestävien ja kierrätettävien materiaalien käyttö.

Viherkattojen kustannukset vaihtelevat paljolti sen mukaan, millainen katto rakennetaan. Teknisesti hyvin toteutetut, viihtyisät ja kasvillisuudeltaan monipuoliset katot ovat yleensä kalliimpia, mutta niistä on myös enemmän hyötyjä.

Koerakentamista ja tutkimusta on suunniteltu tehtäväksi yhteistyössä muiden alan asiantuntijoiden kanssa. Koerakentamista kannattaa tehdä monipuolisesti erityyppisiin kohteisiin hyödyntäen uusinta tietoa sekä suunnittelu- ja toteutusprosessin hallinnasta että viherkattojen ominaisuuksista. Ensisijaisia kokeilukohteita voisivat olla hoiva- ja kuntoutuskiinteistöt sekä oppilaitokset.

Tutkimukseen ja koerakentamiseen kannattaa hakea ulkopuolista rahoitusta. Rahoituslähteeksi sopii esimerkiksi EU:n Horisontti 2020 -ohjelman Demonstrating innovative nature-based solutions -haku. Horisonttihankeiden valmisteluun voi saada Tekesin rahoitusta, jos hakijan rooli hankkeessa on tavallista riviosallistujaa merkittävämpi. Myös LIFE 2014–2020 -ohjelman rahoitusta on mahdollista saada jos ympäristö- ja ilmastonäkökulmat ovat hankkeessa vahvasti mukana. Life-rahoitustakin on mahdollista saada myös valmisteleville hankkeille. Etelä-Suomen EAKR Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020 -ohjelma on myös yksi mahdollinen rahoittajataho. Esimerkiksi erityistavoite uuden tiedon ja osaamisen tuottamisesta ja hyödyntämisestä voisi olla sopiva. Siinä tulee kehittää energiatehokkaita ratkaisuja ja yritysten innovaatiotoimintaa.

Kaupungin taloudellista tukea tarvitaan viherkattolinjauksen toteutuksen edistämiseksi ja viherkattojen hyvän laadun turvaamiseksi.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt ympäristölautakunnan lausuntoa Helsingin kaupungin viherkattolinjauksesta 29.2.2016 mennessä. Lausunnon sa pyydetään käsittelemään mm. linjauksesta mahdollisesti aiheutuvia kustannuksia.

Viherkattolinjaus laadittiin Anni Sinnemäen, Emma Karin ja Mari Puoskarin 10.10.2012 tekemän valtuustoaloitteen johdosta. Siinä esitettiin strategian laatimista viherkattojen rakentamisen edistämiseksi. Valtuustoaloitteessa tuotiin esiin monia viherkattojen etuja, kuten kasvihuonekaasupäästöjen väheneminen, luonnon monimuotoisuuden lisääminen, hulevesien hallinta ja lisääntyvien sateiden aiheuttamien tulvien väheneminen, melutasojen laskeminen, ilmanlaadun paraneminen, viihtyisyyden lisääntyminen, rakennusten energiatehokkuuden paraneminen ja ruoan tuotanto katoilla. Valtuustoaloitteessa esitettiin, että kaupunki laatii selkeät tavoitteet viherkattojen edistämiseksi ja strategian niiden toteuttamiseksi siten, että tavoitteena voisi olla uusien rakennusten vi-

herkattopinta-alan saaminen 40–60 prosenttiin. Myös vanhojen rakennusten osalle esitettiin tavoitteen asettamista. Aloitteessa todettiin, että viherkattojen ammattitaitoinen toteutus ja ylläpito vaativat eri toimijoiden yhteistyötä ja ehdotettiin, että viherkattojen edistäminen aloitettaisiin kokeilulla, josta kerättäisiin kokemuksia ja osaamista.

Helsingin viherkattolinjaus on usean kaupungin viraston edustajien ja Helsingin yliopiston viherkattoasiantuntijoiden yhteistyössä laatima.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Kaarina Heikkonen, kaupunkiekologi, puhelin: +358 9 310 31581
kaarina.heikkonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Kaupunginhallitus